

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI
SECȚIA ȘTIINȚE ALE VIEȚII**

Bd. Ștefan cel Mare 1
MD-2001, Chișinău, Republica Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.asm.md@gmail.com,
sectiamed@asm.md, ssagricola@rambler.ru

**ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA
SECTION LIFE SCIENCES**

Ștefan cel Mare Ave., 1
MD-2001 Chisinau, Republic of Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.academia@gmail.com,
sectiamed@asm.md, ssagricola@rambler.ru

AVIZUL CONSULTATIV AL SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIEȚII A AȘM

asupra raportului științific din cadrul Programului de Stat 20.80009.5107.22 "Elaborarea și modernizarea tehnologiilor durabile și ecologice a speciilor pomicele și bacifere în condițiile schimbărilor climatice", director de proiect: dr. GROSU Ion, Prioritatea II. Agricultură durabilă, securitate alimentară și siguranța alimentelor, Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologie Alimentară, pentru anul 2023, perfectat în baza audierii raportului și a concluziilor experților confidențiali (Adunarea Generală a Secției Nr.2 din 19 februarie 2024)

1. Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute după implementarea proiectului

Conform planului de realizare a scopului și obiectivelor etapei 2023 a fost efectuate procedee tehnologice după cum urmează: S-a îndeplinit tăierea de întreținere și fructificare a pomilor de prun, cais și nuc; s-au efectuat lucrări de întreținere a solului și aplicare a îngrășămintelor; s-au efectuat tratamente fitosanitare biologice pe parcursul perioadei de vegetație a pomilor și combaterea bolilor și dăunătorilor prin metode biologice; s-a petrecut monitoring-ul biologic și controlul fitosanitar pe fazele de creștere și dezvoltare; s-au efectuat măsurări, analize fiziologice, agrochimice și biochimice; s-a monitorizat formarea recoltei și calitatea fructelor pe variante; s-a monitorizat indicatorii fenologici, biochimici și biometrici de creștere și fructificare a soiurilor la culturile bacifere; s-au implementat tehnologiile de cultivare a căpșunului și murului în r-nul Ialoveni (zona de Centru) și a murului r-nul Cahul, Andrușul de Jos (Zona de Sud).

2. Diseminarea rezultatelor obținute

Rezultatele cercetărilor științifice obținute au fost diseminate prin publicarea: în 7 reviste științifice din Registrul Național al revistelor de profil categoria C; a 2 articole în lucrările conferinței științifice din Ucraina; 1 articol în lucrările conferinței științifice internaționale (Moldova); a 4 teze la conferința științifică internațională (Moldova); 3 recomandări și metode de cultivare; 2 prezentări la foruri științifice și 5 promovări în mass-media.

3. Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute (brevete de invenție, alte forme de proprietate intelectuală, materializarea rezultatelor, perspective de implementare

În baza rezultatelor obținute au fost elaborate următoarele recomandări pentru fermieri: „Tehnologii ecologice de cultivare a prunului, caisului și nucului”, „Normativele investițiilor de capital pentru înființarea plantațiilor, normativele cheltuielilor de producție și fișele tehnologice

la speciile studiate” și Metode ecologice de cultivare a speciilor bacifere în condițiile schimbărilor climatice. Implementarea lor în producție va spori semnificativ rentabilitatea culturilor studiate. În baza cercetărilor petrecute și a testărilor complexe în producție va fi elaborat sistemul rațională de întreținere, fertilizare, irigare și protecție a culturilor pomicole, nucifere și a arbuștilor fructiferi, conform cerințelor ecologice a Uniunii Europene.

4. Participarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat.

Ponderea tinerilor (3 persoane) 9,5 % din numărul total al executorilor la data raportării.

Punctajul mediu acordat: 26,7

Concluzii și recomandări:

Cercetările programate pentru anul 2023 au fost îndeplinite. Au fost obținute date experimentale despre acțiunea portaltoilor asupra creșterii și productivității la speciile pomicole de prun, cais și nuc. Monitorizarea biologică în plantațiile de prun, cais și nuc au permis obținerea datelor experimentale privind influența a trei sisteme de întreținere și lucrare a solului în intervalele dintre rânduri, patru variante cu mulcire în fâșiile de sub pomi, și 12 doze de îngrășăminte ecologice asupra creșterii și productivității prunului, caisului și nukului. Utilizarea preparatelor chimice în plantații a permis elaborarea sistemii raționale de protecție a prunului caisului și nukului cu produse biologice. Au fost obținute date experimentale referitor la adaptarea speciilor bacifere la condițiile schimbătoare ale climei din Republica Moldova, influența condițiilor climatice zonale asupra plantelor în parcurgerea fazelor fenologice de dezvoltare.

Se propune calificativul general: Foarte bine

Raport aprobat

Conducător al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Eva Gudumac

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela Romanciuc